

Warszawa, dnia 22 maja 2026 r.

Poz. 517

**UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 20 maja 2026 r.

w 100. rocznicę urodzin Jana Józefa Lipskiego

100 lat temu, 25 maja 1926 r., urodził się Jan Józef Lipski – żołnierz Armii Krajowej, uczestnik powstania warszawskiego, jeden z najważniejszych działaczy opozycji demokratycznej w Polsce okresu PRL, wybitny publicysta, historyk literatury, krytyk, socjalista i kontynuator niepodległościowego nurtu Polskiej Partii Socjalistycznej, założyciel i działacz Komitetu Obrony Robotników, doradca i działacz „Solidarności”, senator I kadencji.

Jan Józef Lipski był członkiem Szarych Szeregów i żołnierzem pułku „Baszta”, w powstaniu warszawskim został ranny podczas walk na Mokotowie. Za bohaterstwo podczas powstania został odznaczony Krzyżem Walecznych. Po wojnie ukończył studia polonistyczne na Uniwersytecie Warszawskim, w kolejnych latach uzyskał stopień doktora i habilitację. Jako publicysta i historyk literatury aktywnie angażował się w życie kulturalne i obywatelskie – był m.in. redaktorem w tygodniku „Po Prostu”, członkiem Klubu Krzywego Koła, inicjatorem protestów intelektualistów przeciw cenzurze. Uczestniczył również w pracach Polskiego Porozumienia Niepodległościowego.

Po protestach Czerwca 1976 współtworzył Komitet Obrony Robotników, organizował pomoc represjonowanym. Stał się nieformalnym skarbnikiem Funduszu Samoobrony Społecznej. Był jednym z najbardziej aktywnych intelektualistów tworzących struktury opozycji: współpracował z Towarzystwem Kursów Naukowych, angażował się w działalność Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR”, współtworzył „Solidarność”, uczestniczył w akcjach protestacyjnych. Działal na rzecz odradzającej się lewicy demokratycznej, nawiązując do jej przedwojennego i niepodległościowego etosu. Został przewodniczącym reaktywowanej w podziemiu w 1987 r. Polskiej Partii Socjalistycznej.

Jako lider i niekwestionowany autorytet opozycji antykomunistycznej cieszył się szacunkiem środowisk opozycyjnych o bardzo różnych poglądach. Potrafił je jednoczyć we wspólnym działaniu dla dobra Polski, opierając się na dialogu, wzajemnym zrozumieniu i szacunku.

Za swoje obywatelskie zaangażowanie, walkę o sprawiedliwość, demokrację i prawa człowieka Jan Józef Lipski był w czasach PRL wielokrotnie dotkliwie represjonowany: usuwany z pracy, zatrzymywany, rewidowany, przesłuchiwany i więziony. W wolnej Polsce został odznaczony Orderem Odrodzenia Polski oraz Orderem Orła Białego.

Jego dorobek publicystyczny i naukowy – w tym prace „Dwie ojczyzny, dwa patriotyzmy”, „KOR”, „Szkice o poezji” – oraz działalność społeczna i polityczna pozostają ważnym świadectwem dążenia do demokratycznej, obywatelskiej i otwartej Polski, opartej na poszanowaniu praw człowieka, wolności słowa i pluralizmie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd pamięci Jana Józefa Lipskiego oraz uznaje jego postawę i dorobek za trwałą wkład w budowę wolnej i demokratycznej Rzeczypospolitej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *M. Kidawa-Błońska*